

Brexit!

Op maandag 22 oktober keurde het Britse parlement de Brexit-deal van premier Johnson goed, maar vroeg tegelijkertijd om uitstel van uittreding. De Brexit heeft gevolgen voor de handel.

Het Verenigd Koninkrijk is na Duitsland en België het belangrijkste exportland voor Nederland. In 2017 reden bijvoorbeeld 237.000 vrachtritten van en naar het Verenigd Koninkrijk (Bron: RTL-Z). De Brexit kan de Nederlandse economie schaden, maar biedt ook kansen, schrijft de overheid op haar website. Het Centraal Planbureau berekende dat door teruglopende handel het economisch verlies voor Nederland kan oplopen tot zo'n 1,2 procent van het bruto nationaal product. Maar in sommige sectoren zullen Britse ondernemers minder concurrerend zijn.

Hoe het verdergaat? Mogelijk komt er een overgangperiode van twee jaar waarin alle wetten en regels van de EU blijven gelden. Dit betekent niet dat u achterover kunt leunen. Er komt een moment dat het VK echt los is van de EU. En dat betekent nieuwe regels. Douaneformaliteiten, doorlooptijden, vergunningen en transportvereisten zullen allemaal anders zijn.

Bij deze EPVisie vindt u een factsheet die u richting geeft in de naderende Brexit.

VAKJARGON

Wat bedoelt uw leverancier als hij het heeft over een gekramde pallet?
Antwoord pagina 2

De terreur van de schorskever

De schorskever houdt al een tijdje huis in de Europese bossen van met name Duitsland, Oostenrijk, Zuid-Zweden en Tsjechië. Hij heeft het vooral gemunt op de fijnspar. Ook in Nederland en België zorgt de kever voor vroegtijdige kap om verdere verspreiding tegen te gaan.

Rob Driessen van inkooporganisatie Connec3 is op de terugweg van de Softwood Conference in Antwerpen. Het ging er uiteraard ook over de 'ramp die zich voltrekt in de fijnsparbossen'. 'Wij hebben twee droge zomers en milde winters achter de rug. Ideaal voor de kever', zegt hij. 'Die plant zich onder deze omstandigheden niet een keer, maar drie keer per jaar voort.' De klimaatverandering mag je rustig de hoofdschuldige van de terreur van de schorskever noemen. Dat vindt ook hoofd Marketing en Verkoop van Staatsbosbeheer Zwier van Olst. 'Behalve dat er steeds meer kevertjes zijn, kunnen ze ook nog eens hun gang gaan, omdat de bossen niet vitaal zijn door vochttekort. Die bomen zitten in de stress.'

Oogsten en afvoeren

Om de opmars van de kever te stoppen, worden massaal bomen gekapt. 'Zo snel mogelijk oogsten en afvoeren', zegt Van Olst. 'We oogsten alleen aangetast hout.' Maar even later zegt hij: 'Het is dweilen met

de kraan open. Er is geen pakket van maatregelen.' Staatsbosbeheer kapte al 30.000 m3 fijnspar in Limburg, West-Brabant en Drenthe. 'Het aangetaste hout moet zo snel mogelijk ontschorst en verwerkt worden, maar de zagerijen hebben te weinig capaciteit. Veel van het hout wordt nu verwerkt tot OSB.' In Duitsland en Oostenrijk zijn de kapaantallen vele malen groter. Harde cijfers ontbreken door de versnippering van het bosbezit in Duitsland.

Meer sorteerwerk en druk op kwaliteitshout

Het gevolg is een overschot aan hout, dat soms voor dumprijzen op de markt komt. Dat die prijsverlaging niet 1 op 1 doorgevoerd wordt in de keten, komt volgens Rob Driessen mede doordat zagerijen meer werk hebben aan het verwerken van deze geïnfecteerde stammen en er veel sorteerverlies is. 'Er moet steeds meer gesorteerd worden. Uiteraard zitten tussen het keverhout

De schorskever (of bastkever) houdt zich op in de schors van de boom. Daar maakt hij gangenstelsels die de vochtinhoud van de boom blokkeren. Een gezonde boom heeft genoeg harsstromen waarmee de ganges vollopen en die de kevers vastkleven. Een boom die te weinig vocht heeft, heeft nauwelijks hars. De kevers hebben vrij spel. *Bron: nrc.nl*

ook nog stammen die niet zijn verzwakt. Tot een bepaald niveau kun je dat hout nog gebruiken voor verschillende doeleinden. Het slechte hout wordt verchipt of in het ergste geval als afval gedumpt. Er is steeds meer uitval. Daardoor komt er steeds meer druk op het goede hout. Palletproducenten moeten uiteraard de kwaliteit en draagkracht van hun product kunnen garanderen.'

Schaarste

Het overschot aan hout en de enorme kap die nu plaatsvindt, hebben ook op langere termijn gevolgen. 'Met het verwerken van dit calamiteitenhout ben je zo een jaar of zeven verder', zegt Rob Driessen. 'Maar op kortere termijn komt ergens een kantelpunt dat overschot omslaat naar schaarste van goed hout.' Ziet hij een oplossing voor het massale verlies aan fijnsparhout? 'Op korte termijn niet. De oogstopties zullen structureel beperkt worden. De concrete aanpak gaat vooral over aangepast bosbeheer, het tijdig traceren van bronnen en uitdunnen zodat gezonde bomen meer water en licht krijgen en sterker worden. Buiten een bredere diversiteit moet er geëxperimenteerd gaan worden om resistente naaldhoutsoorten te ontwikkelen.'

Mixen van soorten

Zwier van Olst ziet herbebossing met alleen de fijnspar ook niet zitten. 'Het bos is gebaat bij variatie. Ons bosbeheer was in de jaren 60 en '70 van de vorige eeuw veel te veel gericht op monoculturen. Wij zullen op de lange termijn moeten kiezen voor een mix van soorten die beter passen bij een klimaat met hogere temperaturen en meer droogte in met name de zomer.' Hij zegt dat ook de lariks en de beuk het moeilijk gaan krijgen en noemt de Douglas, de grove den en de eik als mogelijke vervangers of aanvullingen. 'Die hebben een groot verspreidingsgebied van de Middellandse Zee tot in Scandinavië.'

Bestrijden? Omdat de kever in de schors van de boom verstopt zit, zijn pesticiden geen oplossing. Bovendien worden andere, nuttige insecten hier ook de dupe van. Bron: demorgen.be

VAKJARGON ANTWOORD

Een gekramde pallet is niets anders dan een pallet die met krammen in elkaar is gezet. Dit gebeurt met de Corali palletmontage-machine. Of met een Bostitch krampstool voor handmontage.

Sinds 2017 telt hergebruik van houten verpakkingen mee in het recyclingpercentage. Daarmee steeg dat percentage naar 45% en werd de doelstelling uit de raamovereenkomst Houten Verpakkingen 2013-2022 toen al behaald. Hoekman Houtindustrie in Rijssen is een van die bedrijven die gebruikte pallets ophalen, sorteren, repareren en opnieuw inzetten. Op hun terrein staan zo'n twintig soorten en afmetingen gesorteerd opgestapeld. 'Wij krijgen veel aangeboden', zegt directeur Marcel Blaauwbroek.

'Bedrijven verzamelen de pallets van leveranciers ergens op hun terrein. Tot het in de weg staat of de brandverzekeraar begint te klagen, dan komen wij in beeld. En onze buitendienst heeft er ook oog voor. We halen altijd en route op, we gaan dus niet leeg rijden om een partij op te halen.'

FEFPEB-voorzitter roept op: 100% duurzaamheid

Tegen een achtergrond van groeiende aandacht voor de duurzaamheidsbijdrage van bedrijven moeten palletproducenten en houten verpakkers kunnen garanderen dat 100% van het hout dat zij gebruiken afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen. Dat zei FEFPEB-voorzitter Rob van Hoesel tijdens het afgelopen FEFPEB-congres. 'Hout is de enige, eeuwig hernieuwbare grondstof. En dat moeten we uitdragen en laten zien door alle mogelijke certificeringen te hebben. We kunnen ons gewoon niet meer veroorloven om straks niet-gecertificeerd hout in te zetten. Het is onze verantwoordelijkheid en onze toekomst.' Hij voegde eraan toe dat in de business-to-consumermarkt de vraag naar gecertificeerd hout al hoog is en dat er initiatieven nodig zijn in de B-to-B-markt. 'Het is belangrijk, want op een dag komt er iemand je bedrijf binnen die zegt: bewijs maar dat je 100% gecertificeerd bezig bent.'

Van Hoesel zei te hopen dat alle leden van FEFPEB's nationale brancheorganisaties binnen een paar jaar 100% duurzaam hout inzetten. Hij adviseerde in gesprek te gaan met klanten en partijen als PEFC, om zo dit gezamenlijke doel te bereiken. Het 69ste FEFPEB-congres vond plaats in Hamburg van 9 tot 11 oktober.

Via info@fefpeb.eu kunt u meer informatie over het congres krijgen.

Houten verpakkingen gaan lang mee. Ze worden gerepareerd en opnieuw ingezet. En zelfs als dat niet meer kan, is hout een dankbare grondstof om te recyclen. In deze rubriek laten we producten zien van... gerecycled hout.

Deel 5: de gebruikte pallet

Het merendeel van de gebruikte pallets komt overigens bij onze klanten vandaan.' Hoekman levert nieuwe pallets aan bedrijven in verschillende branches. De pallets waar grondstoffen op worden aangeleverd bij deze klanten worden dan mee retour genomen. 'Een ratjetoe aan pallets om te sorteren', zegt productieleider Johan van Brussel. 'Arbeidsintensieve handel. Elke pallet gaat met het sorteren door je handen.' Tussen de partijen zitten ook regelmatig pallets met opzetranden. Ook die opzetranden worden weer opnieuw ingezet. Verdwaalde CHEP-pallets worden apart gehouden, verzameld en op zeker moment terug geleverd naar de palletpool.

Pallets worden gesorteerd in direct bruikbaar, reparatie of niet meer te repareren. Hoekman verkoopt gebruikte pallets in eerste en tweede keus, afhankelijk van de vraag in de markt en de conditie van de pallets. Kleine reparaties, zoals een klos of een plank vervangen, voeren zij bij Hoekman zelf uit. Andere reparaties worden momenteel uitbesteed. 'We hebben het nu gewoon te druk om ook de grotere reparaties zelf nog uit te voeren.' Pallets die meer dan twee planken missen of dusdanig kapot zijn dat reparatie niet meer loont, gaan naar een houtvezelproducent. Die shredderen en maken o.a. pellets voor houtkachels. Een deel van het afvalhout wordt ook gebruikt om de eigen gebouwen en droogkamers te verwarmen. 'Alles wordt hergebruikt', zegt Johan van Brussel.

Stam Hout Pallets & Kisten

'Nieuw lid, want EPV is veranderd'

Stam Hout Pallets & Kisten in Dordrecht is al 74 jaar een bekende naam in verpakkingenland, strategisch gesitueerd tussen de havens van Rotterdam en Antwerpen. Leon Stam is de derde generatie die nu aan het roer staat.

'Alles wat je met een heftruck kan optillen', zegt hij op de vraag wat Stam precies maakt.

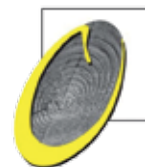
Het bedrijf heeft een palletfabriek, met een aparte afdeling voor kisten, kratten en metaalvlonders. 'Onze belangrijkste afnemers komen uit de chemische industrie. Het produceren van CP-pallets volgens de richtlijnen van de VCI (Vereniging van de Duitse Chemische Industrie) kun je een specialisme noemen. De chemische industrie heeft net als EPAL de formaten, kwaliteit, materiaal en markering vastgelegd. Grote overslagbedrijven in Kallo en Europoort zijn onze klanten. Vanaf dag 1 zijn we al leverancier van chemiereuzen als DuPont.'

Leon Stam breidde het bedrijf verder uit, de palletproductie werd geautomatiseerd en de locatie vergroot. Er zijn nu 25 medewerkers in dienst, waarvan vijf specifiek op de kistenafdeling. 'Dat is timmerwerk, een aparte discipline. We maken er klantspecifieke producten in kleine oplages.' Opvallend detail: er wordt niet gewerkt in ploegendinsten, maar gewoon van 's ochtends tot 's middags.

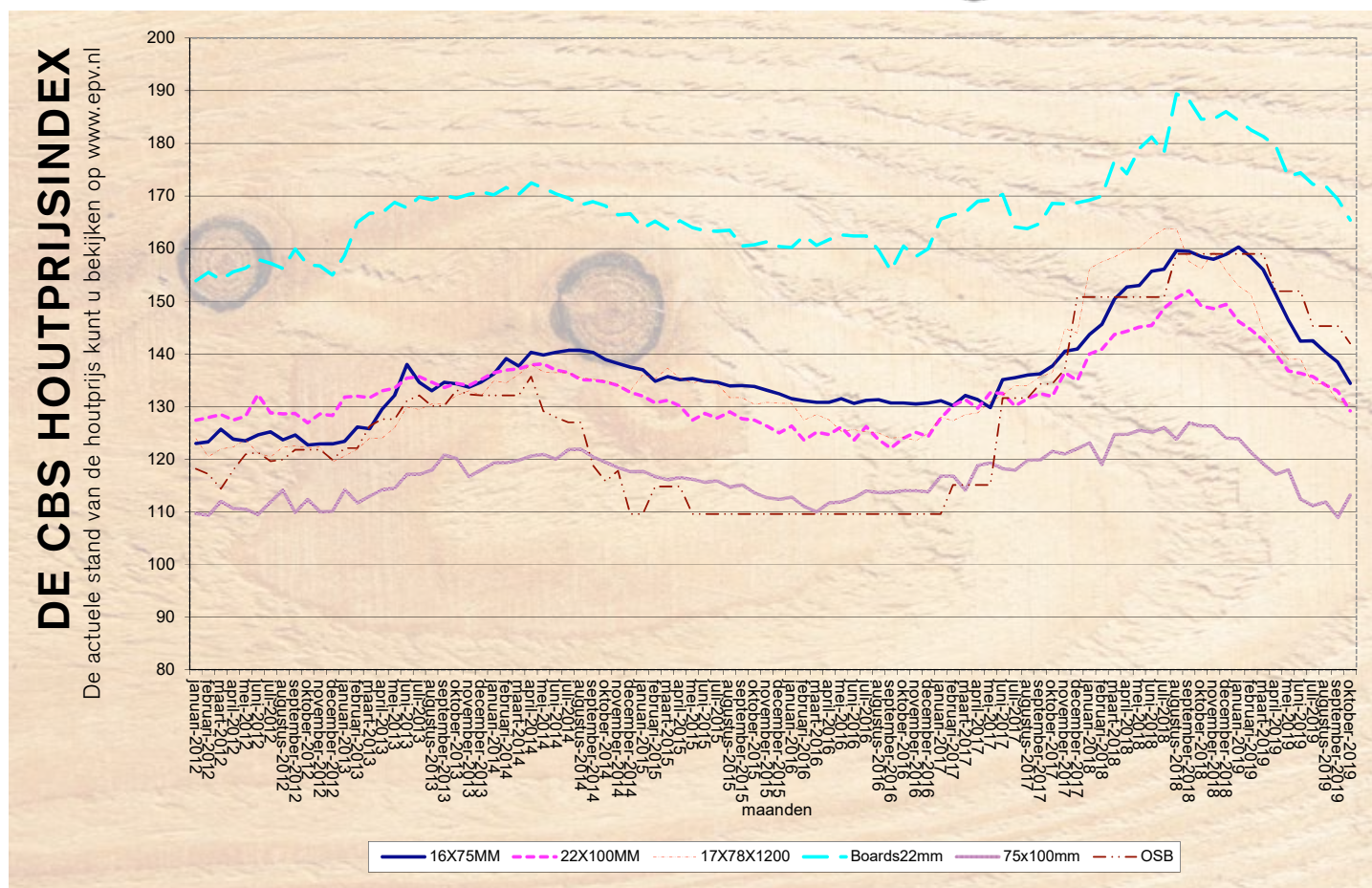
Het bedrijf was nooit eerder lid van EPV. Nu heeft Leon Stam zich aangesloten bij de branchevereniging. 'Omdat EPV is veranderd', zegt hij. 'De contributie is verlaagd en er wordt meer aan communicatie gedaan. Als er iets te melden is, gaat er meteen een bericht naar buiten. En de inzet om een goede brandverzekering voor elkaar te krijgen, daar zijn we als branche bij gebaat. Net als een goede, stabiele

cao.' Ook noemt hij de verjongingsslag die EPV heeft gemaakt. 'In de tijd van mijn vader waren er een paar grote palletbedrijven die de dienst uitmaakten. Dat was ook bepalend voor het stembeleid. Grote bedrijven kregen meer stemmen. Dat is zeker niet meer zo. En ja, dan vind ik het dus vanzelfsprekend dat je de branchevereniging steunt.'

STAM®
hout pallets & kisten bv

Colofon

EPV is een uitgave van Nederlandse
Emballage- en Palletindustrie Vereniging
Reitseplein 1. Postbus 4076, 5004 JB Tilburg.

Extra exemplaren kunt u bestellen bij
het secretariaat

Tel. (013) 594 43 03
info@epv.nl
www.epv.nl
Twitter: houtenverpakkingen@epvisie
Facebook: www.facebook.com/epvisie

Redactie:
PR-commissie
Eindredactie
Fons Ceelaert.

Tekstproductie en realisatie:

Linea Recta, Amsterdam
Fotografie: Marcel Israël, Amsterdam
Vormgeving: Studio Scarpa, Zaandam

Geprint op Hello Fat matt, FSC Mix Credit
gecertificeerd papier